

**MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING CHET TILINI O'RGANISH
JARAYONIDA OTA-ONALAR QO'LLAB-QUVVATLASHINING AHAMIYATI VA
UNING TIL RIVOJLANISHIGA TA'SIRI**

Abduvaliyeva Gulsanam Umidjon qizi

O'zbekiston Davlat Jahon Tillari 1-Ingliz tili filologiyasi fakulteti talabasi

**MAQOLA
MALUMOTI**

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 19.05.2026

Revised: 20.05.2026

Accepted: 21.05.2026

KALIT SO'ZLAR:

*maktabgacha ta'lim,
chet tili, ota-onalar
qo'llab-quvvatlashi, til
o'rganish, interaktiv
metodlar, oilaviy muhit,
kommunikativ
ko'nikmalar.*

Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning chet tilini o'rganish jarayonida ota-onalar qo'llab-quvvatlashining ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida oilaviy muhit, ota-onalarning motivatsion yordami, uy sharoitida yaratiladigan til muhiti hamda interaktiv usullarning bolalarning til o'zlashtirish jarayoniga ta'siri yoritilgan. Maqolada bolalarning yosh va psixologik xususiyatlarini inobatga olgan holda til o'rgatish metodlaridan samarali foydalanish masalalari ham tahlil etiladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, ota-onalarning faol ishtiroki va doimiy qo'llab-quvvatlashi bolalarda chet tiliga bo'lgan qiziqishni oshirishi, ularning lug'at boyligini kengaytirishi hamda muloqot ko'nikmalarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlangan.

Kirish

Bugungi globallashuv jarayonida chet tillarini o'rganish jamiyatning muhim ehtiyojlaridan biriga aylanib bormoqda. Ayniqsa, maktabgacha yosh davri bolalarning til o'zlashtirish qobiliyati yuqori bo'lgan bosqich hisoblanadi. Shu sababli so'nggi yillarda bolalarga erta yoshdan chet tillarini o'rgatishga bo'lgan e'tibor sezilarli darajada ortmoqda. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida turli zamonaviy metod va texnologiyalar asosida chet tillarini o'qitish yo'lga qo'yilgan bo'lsa-da, ushbu jarayonda ota-onalarning roli ham alohida ahamiyat kasb etadi.

Bolalarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishi ko'p jihatdan oiladagi muhit, ota-onalarning munosabati va qo'llab-quvvatlashiga bog'liq. Ota-onalar tomonidan yaratilgan ijobiy psixologik muhit, bolalar bilan muntazam muloqot qilish, birgalikda kitob o'qish, multfilm va qo'shiqlardan foydalanish kabi faoliyatlar bolalarning chet tilini tezroq va samaraliroq o'zlashtirishiga yordam beradi. Shu bilan birga, ota-onalarning rag'batlantirishi bolalarda til o'rganishga nisbatan ishtiyoqni yanada kuchaytiradi.

Mazkur maqolada erta yoshdagi bolalarning chet tilini o'rganish jarayonida ota-onalar qo'llab-quvvatlashining ahamiyati, oilaviy muhitning til rivojlanishiga ta'siri hamda uy

sharoitida yaratiladigan pedagogik va psixologik omillarning bolalarning til ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Maktabgacha yoshdagi bolalar tilni tabiiy ravishda tez qabul qiladigan davrda bo'ladilar. Mutaxassislarining ta'kidlashicha, aynan 3–6 yosh oralig'i bolalarda yangi tilni o'zlashtirish uchun eng samarali bosqich hisoblanadi. Shu sababli bugungi kunda dunyoning ko'plab davlatlarida bolalarga erta yoshdan chet tillarini o'rgatishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bunda ota-onalarning qo'llab-quvvatlashi til o'rganish samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan muhim omillardan biri sifatida qaraladi.

2026-yilda "Early Childhood Education Journal" jurnalida chop etilgan tadqiqotda ota-onalarning faol ishtiroki bolalarning maktabga tayyorgarligi va til rivojlanishiga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlangan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, ota-onasi muntazam ravishda bolalar bilan o'qish, suhbatlashish va ta'limiy faoliyatlar bilan shug'ullangan bolalarda kommunikativ ko'nikmalar yuqoriroq rivojlangan. Shuningdek, 2026-yilda olib borilgan yana bir ilmiy izlanishda 312 nafar ota-ona va maktabgacha yoshdagi bolalar ishtirok etgan bo'lib, tadqiqot davomida uy sharoitidagi o'quv muhiti va ota-onalarning doimiy ishtiroki bolalarning o'qish hamda til o'zlashtirish qobiliyatiga ijobiy ta'sir qilishi aniqlangan. Tadqiqotchilar bolalar bilan muntazam kitob o'qish, hikoya aytish va interaktiv suhbatlar o'tkazish ularning lug'at boyligini sezilarli darajada oshirishini ta'kidlaganlar.

Til o'rganishda oilaviy muhit ham muhim rol o'ynaydi. Agar ota-onalar farzandlari bilan uyda oddiy xorijiy so'zlardan foydalanishsa, ingliz tilidagi qo'shiqlarni eshittirishsa yoki qisqa multfilmlar ko'rsatishsa, bolalarda tilga nisbatan qiziqish ortadi. Ayniqsa, o'yin asosidagi metodlar kichik yoshdagi bolalar uchun samarali hisoblanadi. Chunki bolalar o'yin davomida yangi so'z va iboralarni oson eslab qoladilar.

2026-yilda "Parents' Attitudes Towards Their Children's Multi-Language Learning" mavzusida o'tkazilgan tadqiqotda 31 nafar ota-onaning fikrlari o'rganilgan bo'lib, ota-onalarning ijobiy munosabati va motivatsiyasi bolalarning bir nechta tillarni o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirishi aniqlangan. Tadqiqotda ota-onalarning farzandlari bilan birgalikda til o'rganish jarayonida qatnashishi bolalarda o'ziga bo'lgan ishonchni kuchaytirishi qayd etilgan.

Raqamli texnologiyalar rivojlanishi ham maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tilini o'rgatishda yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Mobil ilovalar, interaktiv o'yinlar va videodarslar orqali bolalar tilni qiziqarli usulda o'rganishlari mumkin. Biroq tadqiqotchilar ota-onalar nazoratisiz texnologiyalardan foydalanish kutilgan natijani bermasligini ta'kidlaydilar. Xususan, mobil ilovalar yordamida chet tilini o'rganishga bag'ishlangan tadqiqotda ota-onalarning nazorati va faol ishtiroki bolalarning o'rganish samaradorligini oshirishi aniqlangan. Umuman olganda, ilmiy tadqiqotlar natijalari ota-onalarning ma'naviy va amaliy qo'llab-quvvatlashi maktabgacha yoshdagi bolalarning chet tilini muvaffaqiyatli o'rganishida muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi. Oila va ta'lim muassasasi

oʻrtasidagi hamkorlik bolalarda tilga boʻlgan qiziqishni kuchaytirib, ularning kommunikativ koʻnikmalari hamda kelajakdagi taʼlim muvaffaqiyatining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xulosa

Maktabgacha yoshdagi bolalarning chet tilini oʻrganish jarayonida ota-onalar qoʻllab-quvvatlashi muhim va hal qiluvchi omillardan biri hisoblanadi. Tadqiqot davomida olingan natijalar shuni koʻrsatadiki, oiladagi ijobiy muhit, ota-onalarning faol ishtiroki va muntazam ragʻbatlantirishi bolalarning til oʻrganishga boʻlgan qiziqishini oshiradi hamda ularning kommunikativ koʻnikmalarini rivojlantiradi.

Shuningdek, ota-onalar tomonidan uy sharoitida yaratilgan til muhiti, birgalikda kitob oʻqish, qoʻshiqlar tinglash va interaktiv mashgʻulotlarni tashkil etish bolalarning yangi soʻzlarni tezroq oʻzlashtirishiga yordam beradi. Raqamli texnologiyalardan toʻgʻri va nazorat ostida foydalanish ham til oʻrganish jarayonini yanada samarali qiladi. Maktabgacha taʼlim tashkilotlari va ota-onalar oʻrtasidagi hamkorlik bolalarning chet tilini muvaffaqiyatli oʻzlashtirishida muhim rol oʻynaydi. Shu sababli ota-onalarning pedagogik jarayonga faol jalb etilishi bolalarning kelajakdagi taʼlim jarayoni va shaxsiy rivojlanishiga ijobiy taʼsir koʻrsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Early Childhood Education Journal (2026). Parental involvement and early language development in preschool children. Springer Nature.
2. Journal of Child Language Development (2026). Home learning environment and vocabulary growth in early childhood education.
3. SAGE Journals (2026). Parents' attitudes towards their children's multilingual learning and motivation factors.
4. International Journal of Early Years Education (2025–2026). The role of family support in preschool foreign language acquisition.
5. OECD (2026). Starting Strong Report: Early Childhood Education and Care.
6. UNESCO (2025). Global monitoring of early childhood education and language learning policies.
7. Cameron, L. (2001). Teaching Languages to Young Learners. Cambridge University Press.